

Kammarrätten i Jönköping
Skickas endast per e-post till kammarrattenijonkoping@dom.se

KAMMARRÄTTEN
I JÖNKÖPING

INKOM: 2024-05-08
MÅLNR: 2265-23
AKTBIL: 24

Göteborg den 8 maj 2024

YTTRANDE I MÅL NR 2265-23

RISE Research Institutes of Sweden AB ./ Kent Östergård

Som ombud för RISE Research Institutes of Sweden AB ("**Bolaget**") inkommer jag härmed med yttrande över aktbilaga 18-19. I den mån annat inte uttryckligen anges ska uttryck som inleds med versal bokstav ha samma betydelse som i Bolagets yttranden daterade den 1 juli 2022, Förvaltningsrätten i Växjö ("**Förvaltningsrätten**") aktbilaga 11, ("**Yttrande 1**"), och yttrande daterat den 16 november 2022, Förvaltningsrättens aktbilaga 34, ("**Yttrande 2**"), samt Bolagets komplettering till överklagande i Kammarrätten i Jönköping, aktbilaga 4, ("**Yttrande 3**"), se vidare i definitions katalog i slutet av yttrandet.

1 Yrkanden

1.1 Bolaget vidhåller sina yrkanden i kammarrätten.

2 Om Bolagets invändningar, grunder och åberopanden

2.1 Det är korrekt att Bolaget frånfallit invändningen om att Förvaltningsrätten i Växjö inte är rätt forum. I övrigt vidhåller Bolaget samtliga invändningar som framförts i Förvaltningsrätten, med andra ord (i) att överklagandet är för sent inkommit, (ii) att det saknas rätt till prövning vid allmän förvaltningsdomstol enligt EKMR, och (iii) att det saknas rätt till prövning vid allmän förvaltningsdomstol enligt EU-stadgan.

2.2 Kent Östergård har i aktbilaga 18 uttalat påståenden om Bolagets invändningar och grunder rörande rätt till prövning i allmän förvaltningsdomstol enligt EKMR och EU-stadgan (se t.ex. punkt 3.7, andra meningen i aktbilaga 18). För tydlighets skull sammanfattar Bolaget sina invändningar och grunder.

2.3 Bolagets invändning om rätten till prövning vid allmän domstol enligt EKMR kan sammanfattas enligt följande. Bolaget åberopar i sin helhet vad som anförts i Förvaltningsrätten, och en hänvisning till en punkt eller avsnitt i en inlägga i

Förvaltningsrätten ska således förstås som ett åberopande av de grunder, omständigheter, hänvisningar och bilagor som anges däri.

- (i) Bolaget tillhandahåller tjänster på en konkurrensutsatt marknad och parternas förpliktelser regleras genom det avtal som har ingåtts mellan Bolaget och Kent Östergård. Tvister med anledning av avtalet ska avgöras i allmän domstol i enlighet med vad som gäller i allmänhet på obligationsrättens område (se avsnitt 3.1, 3.3, 4.2-4.4 och 4.6 i Yttrande 1, avsnitt 4 i Yttrande 2 samt punkt 3.1.2 i Yttrande 3).
- (ii) Bolaget utför inte offentligrättsliga uppgifter vid certifiering av energiexperter och agerar inte i myndighets ställe (se avsnitt 3.3 i Yttrande 1, avsnitt 5.1 i Yttrande 2, samt punkt 3.1.4 och avsnitt 3.2-3.4 i Yttrande 3).
- (iii) Bolaget överlämnar till kammarrätten att avgöra om tvisten är reell och seriös (se avsnitt 5.2 i Yttrande 2, samt punkt 3.1.6 i Yttrande 3).
- (iv) Personcertifiering är ingen rättighet som kan hävdas ha sin grund i nationell rätt (se avsnitt 5.3 i Yttrande 2, samt punkt 3.1.5 och avsnitt 3.5 i Yttrande 3).
- (v) Bolaget överlämnar till kammarrätten att avgöra om personcertifiering som energiexpert är en rättighet som kan karaktäriseras som civil (se avsnitt 5.4 i Yttrande 2, samt punkt 3.1.6 i Yttrande 3).
- (vi) Beslut om personcertifiering som energiexpert är inte ett överklagbart beslut (se avsnitt 5.5 i Yttrande 2 samt punkt 3.1.7 och avsnitt 3.5 i Yttrande 3).
- (vii) Allmän förvaltningsdomstol är inte behörig att pröva Bolagets beslut om personcertifiering av energiexpert (se avsnitt 5.6 i Yttrande 2 samt punkt 3.1.8 och avsnitt 3.7 i Yttrande 3).
- (viii) Beslut om personcertifiering som energiexpert är inte direkt avgörande för Kent Östergårds möjlighet att verka som energiexpert (se avsnitt 5.7 i Yttrande 2).

2.4 Bolagets invändning om rätten till prövning vid allmän domstol enligt EU-stadgan kan sammanfattas enligt följande. Bolaget åberopar i sin helhet vad som anförts i Förvaltningsrätten, och en hänvisning till en punkt eller avsnitt i en inlaga i Förvaltningsrätten ska således förstås som ett åberopande av de grunder, omständigheter, hänvisningar och bilagor som anges däri.

- (i) Bolagets beslut om personcertifiering som energiexpert är inte en unionsrättslig rättighet (se avsnitt 4.5 i Yttrande 1, samt avsnitt 6.2 i Yttrande 2).

(ii) EU-stadgans krav på effektivt rättsmedel har redan tillgodosetts (se avsnitt 6.3 i Yttrande 3).

- 2.5 Bolagets invändning om att Kent Östergårds överklagande är för sent inkommit kan sammanfattas enligt följande. Bolaget åberopar i sin helhet vad som anförts i Förvaltningsrätten, och en hänvisning till en punkt eller avsnitt i en inlaga i Förvaltningsrätten ska således förstås som ett åberopande av de grunder, omständigheter, hänvisningar och bilagor som anges däri.
- (i) Överklagandet har inkommit mer än ett år efter att Bolagets beslut meddelats, vilket är för sent eftersom huvudregeln är att överklaganden ska vara inkomna inom tre veckor från att beslutet meddelats (se punkt 4.1.1 i Yttrande 1, avsnitt 2 i Yttrande 2 samt avsnitt 4 i Yttrande 3).
- (ii) Överprövningslagen är inte tillämplig på Bolaget, varför reglerna om överklagandehänvisning i Överprövningslagen inte ska tillämpas i förevarande mål, med följd att det inte kan anses råda en "evig" överklagandefrist om en överklagandehänvisning inte har inkluderats i Bolagets beslut rörande personcertifiering av energiexperter (se avsnitt 2 i Yttrande 2 samt avsnitt 4 i Yttrande 3).
- (iii) Högsta förvaltningsdomstolens avgörande i HFD 2016 ref. 41 är inte tillämpligt i detta fall (se avsnitt 4 i Yttrande 3).

- 2.6 Bolaget kommer i följande avsnitt bemöta vissa av Kent Östergårds påståenden i aktbilaga 18. För det fall Bolaget inte bemöter ett särskilt påstående eller omständighet som åberopas av Kent Östergård, ska det inte tolkas som ett medgivande eller vitsordande.

3 Personcertifiering av energiexperter är inte en offentligrättslig uppgift

- 3.1 Det är inte korrekt, såsom Kent Östergård gör gällande, att all typ av certifiering ska anses utgöra utförande av en offentligrättslig uppgift och/eller myndighetsutövning. Avgörande för om de uppgifter som certifieringsorganet utför ska anses vara offentligrättslig uppgift och/eller myndighetsutövning är vilka befogenheter som har tilldelats certifieringsorganet med stöd i lag att bestämma om att ensidigt bestämma om något i gentemot en enskild samt om certifieringsorganet agerar i myndighets ställe.
- 3.2 Enligt 11 kap. 34 a och 35 punkt 1 §§ plan- och bygglagen (2010:900) ska byggnadsnämnden underrätta det ackrediterade certifieringsorganet om nämnden bedömer att den certifierade kontrollansvarige eller byggnadsprojekteringsföretaget

har åsidosatt sina skyldigheter eller bedöms vara olämplig av annat skäl. Underrättelseskyldigheten innebär att det ackrediterade certifieringsorganet genom lag har tilldelats befogenheten att utöva tillsyn över de personer och företag som har certifierats, bl.a. genom att ha en lagstadgad rätt till information från andra myndigheter. Enligt 11 kap. 36 § plan- och bygglagen (2010:900) får det ackrediterade certifieringsorganet i vissa fall återkalla certifieringen.

- 3.3 Bolaget har enligt Energideklarationslagen eller Energideklarationsförordningen inte erhållit motsvarande befogenhet med stöd av lag att utöva tillsyn över de personer som Bolaget certifierat. Personer som har anlitat Bolagets certifierade energiexperter kan istället på frivillig basis kontakta Bolaget för att framföra klagomål, men det finns ingen skyldighet för någon på motsvarande sätt som i plan- och bygglagen (2010:900) att underrätta det ackrediterade certifieringsorganet om energiexperten har åsidosatt sina skyldigheter eller på annat sätt visat sig olämplig för sin uppgift. Eftersom befogenheterna som tilldelats de ackrediterade certifieringsorganen enligt lag skiljer sig åt mellan plan- och bygglagen (2010:900) och Energideklarationslagen, så går det inte att överföra de överväganden som finns i SOU 2023:70 på certifiering av energiexperter.
- 3.4 Bolaget vill därtill understryka att prop. 2021/22:212 och prop. 2020/21:186 avser andra typer av certifieringar än personcertifiering av energiexperter och att SOU 2023:70 nämner explicit att översyn avseende personcertifiering av energiexperter ligger utanför utredningens direktiv (SOU 2023:70 s. 328). Det kan vidare konstateras att förarbetena inte generellt uttalar sig om all certifiering, utan enbart om den specifika certifiering som ligger inom ramen för lagstiftnings- eller utredningsdirektiven i det aktuella fallet.
- 3.5 Kent Östergård har inte framfört några omständigheter till grund för att de uttalanden om certifiering som framförts i nyssnämnda förarbeten är överförbara på personcertifiering av energiexperter, t.ex. genom jämförelse av lagstadgade befogenheter. Vad Kent Östergård anför om senare tids förarbeten i punkt 4.1.2 i aktbilaga 18 är således inte relevant för bedömningen i det förevarande målet.

4 Kent Östergård står inte i beroendeställning till Bolaget

- 4.1 Bolaget tillbakavisar Kent Östergårds påstående om att Kent Östergård står i beroendeställning till Bolaget.
- 4.2 Bolagets invändningar grundar sig inte på antalet ackrediterade certifieringsorgan som finns från tid till annan. Avgörande är, såsom påpekats ovan, vilka befogenheter som Bolaget har tilldelats enligt lag.
- 4.3 Det stämmer inte heller att Kent Östergårds relation till Bolaget inte skiljer sig från hur relationen normalt sett ser ut mellan en sökande och andra certifieringsorgan.

Enligt 11 kap. 32 b – 32 c §§ plan- och bygglagen (2010:900) framgår att den enda förutsättningen som krävs för att som certifierat byggprojekteringsföretag erhålla de mer förmånliga kraven på bygglov är att byggprojekteringsföretaget är certifierat. Enligt Energideklarationslagen krävs emellertid, utöver att energiexperten är certifierad, att Boverket efter en egen prövning om oberoende också medger energiexperten behörighet till det digitala energideklarationsregistret (se 15 § Energideklarationslagen). Processen för att kunna verka som energiexpert skiljer sig således från processen för att kunna verka som certifierat byggprojekteringsföretag.

- 4.4 Kent Östergård befinner sig således inte i en beroendeställning till Bolaget, eftersom (i) Kent Östergård kan vända sig till flera olika certifieringsorgan, (ii) certifieringsorganen är fristående till varandra och inte bundna av varandras bedömningar, och (iii) det är Boverket som ytterst avgör om Kent Östergård kan verka som energiexpert genom att ge honom behörighet enligt 15 § Energideklarationslagen. Det är således inte Bolaget som ensidigt bestämmer om Kent Östergård kan verka som energiexpert, utan certifiering kan utverkas från vilket ackrediterade certifieringsorgan som helst på marknaden och det är Boverket som beslutar om behörighet att få verka som energiexpert.

5 Energiexpert är inte en rättighet som har sin grund i nationell rätt

- 5.1 Det följer inte av punkt 9.1.3 i SS-EN ISO/IEC 17024:2012 att Bolaget har en skyldighet att pröva samtliga ansökningar såsom Kent Östergård gör gällande.
- 5.2 Punkt 9.1.3 gäller endast ansökningar från "**applicants**". Applicants är i punkt 3.13 definierad som "*person who has submitted an application to be admitted into the certification process*". Enligt punkt 3.14 är en "**candidate**" definierad som "*applicant (3.13) who has fulfilled specified prerequisites and has been admitted to the certification process*".
- 5.3 Punkt 9.1.1-9.1.3 innebär att Bolaget ska ha ett ansökningsförfarande där sökanden fyller i en ansökan som ska innehålla en viss mängd efterfrågad information och som Bolaget därefter tar ställning till. För att ha rätt till prövning om certifiering förutsätter det dock att en "applicant" medges prövning och därmed övergår till att bli en "candidate". Förutsättningen för att bli en "candidate" är alltså att sökanden medges eller tillåts en prövning (eng. *admitted*). Detta kan inte tolkas på något annat sätt än att Bolaget alltså har en kontraheringsfrihet att välja vilka kunder som man vill anta. En ansökan om certifiering innebär således inte en kontraheringsplikt för Bolaget, utan endast ett anbud som Bolaget kan välja att acceptera eller förkasta.
- 5.4 Lag (2016:145) om erkännande av yrkeskvalifikationer avser endast bestämmelser om tillfällig yrkesutövning och om erkännande av yrkeskvalifikationer för den som

vill utöva ett reglerat yrke i Sverige, som anställd eller som egenföretagare, och som har förvärvat yrkeskvalifikationer eller fått dem erkända i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz (se 2 §). Per definition är således lagen inte en rättighet som har sin grund i nationell rätt. Den gäller endast för sådana yrkesrättigheter som förvärvats utanför Sverige. Vad Kent Östergård anför i denna del om reglerat yrke är således ovidkommande.

- 5.5 Typexemplet på en rättighet till ett visst yrke som har sin grund i nationell rätt är rätten att få verka som läkare, vilket regleras i patientsäkerhetslag (2010:659), där det i 4 kap. tydligt anges behörighetskrav, rätt att verka inom de angivna yrkestitlarna samt vem som prövar behörighetsfrågor m.m. Motsvarande reglering saknas överhuvudtaget inom området för energiexperter.
- 5.6 Energiexpert är således inte en rättighet som har sin grund i nationell rätt, vare sig enligt SS-EN ISO/IEC 17024:2012 eller lag (2016:145) om erkännande av yrkeskvalifikationer.

6 Det finns inte en rätt till prövning i allmän förvaltningsdomstol enligt EU-stadgan

- 6.1 Kravet om certifiering av energiexperter är en överimplementering, vilket framgår både vid en jämförelse av artikel 17 Energiprestandadirektivet och direkt av förarbetsuttalanden (se prop. 2011/12:120 s. 31). Kravet om certifiering är således en överimplementering, oavsett om Sverige har anmält detta. Faktum är att kravet på certifiering av energiexperten går längre än Energiprestandadirektivets ordalydelse, vilket inte ändras bara på grund av det faktum att Sverige inte har anmält kravet till kommissionen.

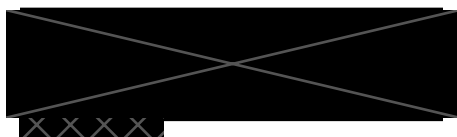
7 Allmän förvaltningsdomstol är inte behörig

- 7.1 Kent Östergård har uttalat att han inte kan "*se att det skulle vara möjligt för honom att erhålla certifiering genom att väcka talan mot RISE i allmän domstol*". Bolaget har tidigare påtalat möjligheten att väcka talan både i form av fullgörelsetalan och fastställsetalan. Denna möjlighet står honom till buds enligt rättegångsbalken och det avtal som ingåtts mellan Bolaget och Kent Östergård.
- 7.2 Avsaknad på exemplifierande rättsfall innebär inte att det skulle vara omöjligt att framgångsrikt kunna föra en fullgörelse- eller fastställsetalan om certifiering i allmän domstol. Sannolikt är det huvudsakliga skälet till att det saknas publicerade rättsfall om tvister rörande certifiering att merparten av privaträttsliga bolag tillämpar skiljedomsklausuler i sina allmänna villkor, se t.ex. Bolagets särskilda villkor § 14, [Bilaga 1](#), samt KIWAs allmänna villkor punkt 17, [Bilaga 2](#), som både innehåller

skiljedoms klausuler. Skiljedomar är som utgångspunkt konfidentiella och offentliggörs således inte.

- 7.3 Resonemanget om att avsaknad av publicerade rättsfall om tvister rörande certifiering i allmän domstol är vidare bristfällig, eftersom rätten till att väcka talan i allmän domstol är en självständig lagstadgad rättighet som är oavhängig hur många tidigare fall som har prövats.

Göteborg som ovan,

Advokat

Definitioner

- ”**Ackrediteringslagen**” avser lag (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll;
- ”**BFS 2007:5**” avser Boverkets föreskrifter BFS 2007:5 med ändringar och tillägg t.o.m. BFS 2016:15;
- ”**Bolaget**” avser RISE Research Institutes of Sweden AB;
- ”**Certifieringsregeln**” avser Bolagets Certifieringsregel för Energiexpert (CEX);
- ”**Energiprestandadirektivet**” avser EU-direktivet 2010/31/EU av den 18 maj 2010;
- ”**Energideklarationsförordningen**” avser förordning (2006:1592) om energideklarationer för byggnader;
- ”**Energideklarationslagen**” avser lag (2006:995) om energideklarationer för byggnader;
- ”**Europakonventionen**” avser den europeiska konventionen den 4 november 1950 angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna;
- ”**EU-stadgan**” avser Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna;
- ”**Incert**” avser Installations Certifiering i Stockholm AB;
- ”**Internationella Personcertifieringsstandarden**” avser den internationella standarden SS-EN ISO/IEC 17204:2012;
- ”**FPL**” avser förvaltningsprocesslagen (1971:291);
- ”**Förvaltningsrätten**” avser Förvaltningsrätten i Växjö;
- ”**Kiwa**” avser Kiwa Sverige AB;
- ”**Marknadskontrollsförordningen**” avser EU-förordningen 765/2008 av den 9 juli 2008;
- ”**Mellandomen**” avser mellandomen meddelad av Förvaltningsrätten den 19 juni 2023 i mål 2548-21;
- ”**Swedac**” avser Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll;
- ”**Yttrande 1**” avser Bolagets yttrande i Förvaltningsrätten, aktbilaga 11;
- ”**Yttrande 1**” avser Bolagets yttrande i Förvaltningsrätten, aktbilaga 34;
- ”**Överklagandet**” avser Kent Östergårds överklagande av Bolagets beslut daterat den 30 mars 2020 och vilken talan har anhängiggjorts vid Förvaltningsrätten i Växjö genom aktbilaga 1;
- ”**Överprövningslagen**” avser lag (1986:1142) om överklagande av beslut av enskilda organ med offentligrättsliga förvaltningsuppgifter.